

Se dezvoltă o relație stranie între noi – un fel de prietenie; apropierea a două minți diferite. Nu i-am spus că găseam compania lui amuzantă fiindcă nu aveam nici un motiv. Îi dădusem de înțeles asta prin zâmbete, încuviințări din cap și hohote spontane de râs. Nu mi-l puteam imagina drept dușmanul meu, în ciuda regretului său că mi-l prezentase pe Răzvan.

— Eu sunt beat, *monsieur* Albert, dar dumneata nu pari a fi.

— Mi-am propus să-mi păstrez mintea limpede. E un talent pe care mi l-am cultivat practicându-mi îndeletnicirea. Nu-mi permit să fiu amețit într-o zi de lupte sexuale între gladiatori. Prin asta mă refer, după cum îți amintești, la iminenta reuniune dintre timidul industriaș și nemilosul Safarov. Vrei să fii martor la spectacolul sângeros? Există o gaură în peretele camerei de tortură. Trebuie doar să dau la o parte micul peisaj înrămat care o ascunde și vei avea imaginea completă a sinistrelor activități. Aveam o gaură identică și în stabilimentul precedent, doar în folosul și de dragul regretatului meu Marcel.

— Îți mulțumesc pentru generoasa ofertă, *monsieur* Albert, dar cred că prefer să nu fiu acolo unde se varsă sânge.

— Cum dorești.

— Nu mă poți ademeni să fiu și mai depravat decât sunt.

— Deci te consideri depravat, nu?

— Da. Și poate că nu. N-a fost bine din partea mea, n-a fost bine deloc, să vizitez păcătosul dumitale stabiliment. Dar dragostea lui Răzvan pentru mine și a mea pentru el e – am ezitat înainte să rostesc cuvântul – sacră.

— Ah, dragul meu, faci o distincție așa de fină între necuviincioasa mea casă și sfântul ei ocupant. O distincție așa de fină.

Am plătit nota astronomică, ultima notă astronomică din viața mea, mulțumindu-i totodată lui Cezar Grigorescu pentru că-mi permitea să fiu atât de risipitor.

Am coborât treptele hotelului – eu împleticit, el cu o siguranță de invidiat – până am ajuns în stradă.

— Numele meu e Dinu Grigorescu, i-am spus lui Albert Le Cuziat când urca în taxiul pe care ușierul, căruia îi dăduse un bacșiș ostentativ, i-l chemase. Țsta sunt eu.

— *In vino veritas*, Dinu Grigorescu. Complimentele mele trădătorului de Răzvan.

M-am întors în apartamentul băiatului prințului și am dormit somnul îmbuibaților sub icoanele binevoitoare ale Fecioarei și Sfântului Nicolae. M-a trezit Răzvan câteva ore mai târziu. Se dezbrăcase de uniforma pe care trebuia s-o poarte ca barman la Les Deux Cygnes.

— Ce-ai făcut azi cât iubitul tău era la respectabila lui slujbă?

— M-am întâlnit cu *monsieur* Albert. Părea să mă aștepte în fața băncii. S-a autoinvitat la prânz la Ritz și am hotărât să accept.

— Tu ai plătit?

— Eu am plătit.

— Prostule.

— Am plătit din recunoștință pentru că ne-a prezentat unul altuia. S-a dovedit un invitat amuzant.

— Să fie amuzant e unul dintre talentele lui. Nu are multe, dar asta e cu siguranță unul dintre ele.

— Vino în pat, dragostea mea, mă simt singur aici.

— A pomenit de mine?

— Ține-mă în brațe și-ți spun.

Am așteptat să facă ce-i cerusem înainte să-i răspund.

— Da, a pomenit. Crede că l-ai trădat. Te consideră un trădător.

A urmat o tăcere lungă, apoi Răzvan a izbucnit în râs.

— O, Dinicule, deci spune că sunt un trădător. Asta e minunat de amuzant.

— Este?

— Sigur că da. Șarpele bătrân are neobrăzarea să mă acuze pe mine de trădare. Omul e un șarlatan și un mincinos fără egal.

— Sunt sigur că e. Să uităm de el pentru moment.

Asta era o cerere de nerefuzat. Încolăciți amândoi în pat, l-am izgonit din gândurile noastre, așa credeam,

în timp ce ne angajam într-o nouă explorare a unui teritoriu familiar. Am făcut dragoste. Am făcut dragoste în ciuda lui Albert Le Cuziat, Pandarus al nostru, pețitorul nostru cu ochi de gheață.

— Te implor să nu te mai vezi cu el, mi-a șoptit Răzvan în timp ce împărțeam o țigară. E otrăvitor, scumpule. Dacă mă iubești, fă cum te rog.

— Nu există nici un „dacă“, l-am asigurat eu. N-o să fie niciodată vreun „dacă“, îți promit.

Eram cu Răzvan când l-am revăzut pe vărul Eduard. Ne țineam de mână pe sub masa din stradă a unei cafenele din apropiere de Rue des Trois-Frères.

— Bună seara, Dinule. Te-am auzit cumva vorbind românește cu acest domn?

— Da, sigur că da, am răspuns eu punând mâinile pe masă. Bună seara, vere Eduard. Dă-mi voie să te prezint noului meu prieten, Răzvan Popescu.

— Îmi pare bine de cunoștință, domnule Popescu.

— Și mie.

— Pot să stau cu voi, Dinule? Sau discutați chestiuni private care nu suferă amânare?

— Sigur că poți, vere. Ești mai mult decât bine-venit.

Speram ca politetea mea exagerată să ascundă stânjeneala pe care o încercam.

— Vorbești franceza, domnule Popescu?

— Franceza lui e impecabilă, Eduard. E o plăcere să-l asculți cum stăpânește limba.

— Dinu e prea generos cu laudele, domnule Grigorescu.

— Vasiliu. Numele meu este Eduard Vasiliu.

— Îmi cer iertare.

— Nu e nevoie. Aveți paharele goale. Vă place șampania, domnule Popescu?

— Da, chiar da.

— Atunci asta vom bea.

Era evident că vărul Eduard hotărâse să-l impresioneze pe Răzvan, pentru că șampania pe care a comandat-o se număra printre cele mai scumpe.

— V-ați cunoscut la Paris sau la București?

— La Paris, am răspuns aproape la unison.

— Spune-mi mai multe.

Răzvan ne-a salvat.

— L-am cunoscut pe vărul dumitale Dinu într-un tramvai supraaglomerat. Călătorii stăteau înghesuiți ca sardelele sau ca hamsiile în conservă. Era insuportabil de aglomerat și oamenii își pierdeau cum-pătul. Dinu era atât de exasperat, încât a înjurat tare în limba noastră. I-am răspuns pe un ton mai calm și din acel moment am rămas prieteni.

Răzvan a răspuns întrebărilor cu care îl asalta Eduard cu un calm care nu putea decât să mă surprindă. N-a pomenit nimic de Corcova și nici de originile lui țărănești. Se născuse la Cluj, a spus el. Tatăl său, acum mort, fusese profesor de școală, iar mama, o dansatoare talentată, care încă preda noțiuni introductive de balet unui grup de fete nefiresc

de slabe ce aspirau să ajungă într-o bună zi lebedele lui Ceaikovski.

— Erai apt pentru serviciul militar în 1914?

— Eu credeam că sunt apt să lupt, dar comisia de examinare, în înțelepciunea ei nestrămutată, a considerat că nu eram. Am platfus, domnule Vasiliu. Pentru mine e trist că am fost considerat inapt să devin soldat.

— Ce cuvinte nobile.

— Bănuiesc că dumneata ai luptat pentru cauza Aliatilor?

— Oricât de bătrân aş părea acum, eram pur și simplu prea tânăr pe-atunci.

— Păcat. Mă așteptam să aud că ai primit o *croix de guerre*<sup>1</sup> sau cel puțin vreo medalie românească.

— Nu, nu – nu sunt genul eroic. Sunt om de afaceri. Singurul meu interes e să fac bani.

— Pe care îi cheltuiești cu nepotul dumitale și cu prietenul lui cu o excepțională generozitate.

— Nu e nimic excepțional, Răzvane, l-am întrerupt eu, e ceva obișnuit.

— Da?

— Cu siguranță. Vărul meu îi seamănă tatălui meu în această privință. Îi face plăcere să fie generos atunci când are chef.

— Domnule Popescu, ești absolut sigur că l-ai cunoscut pe Dinu într-un tramvai aglomerat?

— Absolut.

---

1. Cruce de război (în fr., în orig.) (n.r.).